Tarkistuslista opiskelijalle tutkimusluvan hakemiseen opinnäytetyötä varten

Tarkistuslista on tarkoitettu opiskelijalle, joka hakee tutkimuslupaa opinnäytetyölleen Etelä-Suomen yhteistyöalueen organisaatioista. Näiden ohjeiden lisäksi on aina tarkistettava kohdeorganisaation omat ohjeet tutkimuksen tekemiseen. Aineistonkeruun saa aloittaa vasta, kun tutkimuslupa on myönnetty.

Ennen tutkimusluvan hakemista

Ennen opinnäytetyön tutkimusluvan hakemista tutkimuksen käytännön toteutus on sovittava kohdeorganisaation kanssa.

Tehtävä	**Hoidettu**
Ole yhteydessä siihen yksikköön, palveluun tai toimialaan, johon toivot voivasi toteuttaa opinnäytetyön. Esittele opinnäytetyöideasi.	☐
Mikäli organisaatio haluaa osallistua opinnäytetyöhösi, pyydä tutkimuksen kohteena olevaa yksikköä tai palvelua nimeämään **yhteyshenkilö** kohdeorganisaatiosta.	☐
Sovi yhteyshenkilön kanssa, miten, missä ja milloin tutkimuksen **aineistonkeruu** tapahtuisi: Kuka lähettää kysely-, haastattelu- tai työpajakutsut kohderyhmälle? Mitä työpajoissa tehdään tai mitä kysely/haastattelu käsittelee? Kauanko ne kestävät? Kuinka monta osallistujaa tavoitellaan?	☐
Arvioi yhteyshenkilön kanssa organisaation **henkilöstön työajankäyttöä**: Montako työpajaa/kyselyä/haastattelua järjestetään; kauanko yksi tilaisuus kestää; tarvitaanko organisaation henkilöstön apua esimerkiksi tutkittavien rekrytointiin?	☐
Suunnittele realistinen **toteutusaikataulu**: Tutkimusluvan saaminen voi kestää useita viikkoja, mikäli hakemusta joutuu täydentämään, joten aineistonkeruun aloitusta ei kannata sopia liian lähelle. Kysely- ja haastattelututkimuksissa aineistonkeruun loppupäivämäärä laitetaan riittävän kauas, jotta pienet viivästykset tavoiteaikataulusta eivät aiheuttaisi jatkotutkimusluvan hakemisen tarvetta.	☐
Sovi yhteyshenkilön kanssa **kohdeyksikön häivyttämisestä**: Saatko kertoa opinnäytetyössäsi kohdeorganisaation nimen vai onko parempi puhua vain ”eteläsuomalaisesta hyvinvointialueesta”? Miten tarkasti kohdeyksiköstä voi kertoa ilman, että tutkittavista tulee tunnistettavia?	☐

Selvitä, tarvitaanko **tutkimuseettinen ennakkoarvio.** Hanki se ennen tutkimuslupahakemuksen lähettämistä.	☐

Hakemuksen liitteiden valmistelu

Lupahakemuksen liitteiden valmistelu aloitetaan lukemalla oman oppilaitoksen tai korkeakoulun opinnäytetyöohjeet ja noudattamalla niitä. Tutkimusasetelma määrittelee sen, mitä liitteitä tutkimuslupahakemukseen tulee. Tutkimussuunnitelma on kuitenkin aina pakollinen liite.

Tutkimussuunnitelma	**Hoidettu**
Kuvaa, miksi aihe on **tärkeä** ja mitä **hyötyä** opinnäytetyöstä voi olla tutkittaville, palveluille, kohdeorganisaatiolle tai alan kehittämiselle.	☐
Erittele tutkimuksen **tavoite ja tarkoitus**: Mitä selvitetään, miksi aihetta tutkitaan ja mihin tuloksia halutaan käyttää?	☐
Kuvaa **kohderyhmä**: Ketä tutkimus koskee, kuinka monta osallistujaa tavoitellaan ja millä perusteella heidät valitaan? Varo kuvaamasta kohderyhmää tavalla, joka tekee yksittäisestä osallistujasta tunnistettavan.	☐
Kuvaa **aineistonkeruun prosessi** vaihe vaiheelta: Kuka ottaa yhteyttä osallistujiin, milloin, miten, missä ja millä välineillä?	☐
Kuvaa käytettävät **menetelmät ja aineistot:** Menetelmiä ovat esimerkiksi haastattelu, kysely, havainnointi, työpaja tai asiakirja-aineiston analyysi. Kuvaa selkeästi, millaisia aineistoja tutkimuksessa muodostuu ja mihin niitä käytät.	☐
Kuvaa tutkimuksen **aineistonhallinta**: Kuvaa tutkimussuunnitelmassa tai erillisessä aineistonhallinta-suunnitelmassa, millä välineillä aineisto kerätään (esim. sähköisellä lomakkeella tai nauhoitetaan), missä aineistoa käsitellään ja säilytetään, mihin se tallennetaan ja miten hävitetään.	☐

Kuvaa, miten aineisto **analysoidaan** ja miten tulokset **raportoidaan**.	☐
Huolehdi, että tutkimussuunnitelmassa ei lue yhteyshenkilön tai muidenkaan kohdeorganisaation **henkilökunnan nimiä.**	☐
Huolehdi, että **kohdeorganisaation** tai sen yksikön tai palvelun nimi on **häivytetty** tutkimussuunnitelmasta, kuten yhteyshenkilön kanssa on sovittu.	☐
Kuvaa **tutkimuseettiset näkökohdat**: Arvioi tutkimusetiikkaa konkreettisesti: Käsittele mahdolliset riskit, niiden ehkäisy, osallistumisen vapaaehtoisuus, osallistujien tiedottaminen ja yksityisyyden suoja.	☐
Arvioi **oma tutkijapositiosi**, jos olet kohdeorganisaation työntekijä tai muuten läheisessä suhteessa osallistujiin, tutkimusympäristöön tai tutkimuksen kohteena olevaan toimintaan: Miten varmistat, että tutkittavasi eivät joudu hankalaan asemaan ja että tutkimuksen objektiivisuus toteutuu?	☐
Kuvaa **henkilötietojen käsittely**. Varmista, että keräät vain niitä henkilötietoja, jotka ovat tutkimuksen toteutuksen kannalta aivan välttämättömiä (minimointiperiaate).	☐
Huolehdi, että kaikki muut hakemuksen liitteet vastaavat tutkimussuunnitelmaa ja ovat **keskenään johdonmukaisia**.	☐
Tutkimussuunnitelma on **ohjaajan hyväksymä** ja korkeakoulun ohjeiden mukaisesti valmis.	☐

Tutkimustiedote

Tutkimustiedote tarvitaan, mikäli tutkimukseen osallistuu tai kutsutaan asiakkaita, potilaita tai organisaation henkilökuntaa.

Tutkimustiedote	**Hoidettu**
Käytä mahdollisuuksien mukaan oppilaitoksen tai korkeakoulun omaa **tutkimustiedotepohjaa**: Pohja muokataan vastaamaan omaa tutkimussuunnitelmaa.	☐
Kuvaa tutkimuksen **tarkoitus ja tavoite**.	☐
Kerro, miten osallistuja on valikoitunut tutkimukseen, ja että opinnäytetyöhön osallistuminen on **vapaaehtoista**.	☐
Kuvaa, miten osallistujien **suostumus** varmennetaan. Laadi tarvittaessa **erillinen suostumuslomake** tai kuvaa, miten suostumus opinnäytetyöhön osallistumiseen ja mahdolliseen henkilötietojen käsittelyyn osoitetaan.	☐
Kuvaa **henkilötietojen käsittelyn** pääkohdat: Kerro, miten varmistat, etteivät yksittäiset henkilöt ole tunnistettavissa tutkimuksen missään vaiheessa. Henkilötietojen käsittely kuvataan tarkemmin mahdollisessa tietosuojaselosteessa.	☐
Varmista, että tutkimustiedotteessa lukee, että **tutkimuslupa on myönnetty** kohdeorganisaatiosta. Tutkimusluvan saamisen jälkeen lisää tiedotteeseen tutkimusluvan päiväys ja mahdollinen tunniste.	☐
Kerro tutkimuksen **kesto ja toteutusajankohta**.	☐
Kerro, miten tutkimuksen tulokset **raportoidaan ja julkaistaan**.	☐
Ilmoita **yhteystietosi** lisätietojen antamista varten: Ilmoitetaan sähköposti ja puhelinnumero.	☐

Aineistonkeruuseen liittyvä materiaali

Aineistonkeruuseen liittyvä materiaali	**Hoidettu**
Laadi huolella **kyselylomake, haastattelurunko, työpajakutsu, havainnointirunko** tai muu aineistonkeruuseen liittyvä materiaali.	☐
Varmista, että kerää vain sen tiedon, joka on tutkimuksen tarkoituksen kannalta **välttämätöntä**.	☐
Ohjaava opettaja on **tarkistanut ja hyväksynyt** kaikki aineistonkeruuseen liittyvät dokumentit.	☐

Tietosuojailmoitus tai tietosuojaseloste

Tietosuojailmoitus tarvitaan, jos opinnäytetyössä käsitellään henkilötietoja.

Tietosuojailmoitus tai tietosuojaseloste	**Hoidettu**
Selvitä, muodostuuko opinnäytetyöstäsi henkilörekisteri. Huomaa, että myös pseudonymisoidut tiedot ovat henkilötietoja.	☐
Käytä oman oppilaitoksen tai korkeakoulun omaa tietosuojaselosteen **dokumenttipohjaa**, joka sisältää valmiiksi tarvittavat rekisteröidyn informointiin liittyvät asiat.	☐
Määritä opinnäytetyön ohjaajan kanssa **rekisterinpitäjä**. Tyypillisesti opinnäytetöiden rekisterinpitäjä on oppilaitos tai korkeakoulu ja rekisterin yhteyshenkilönä toimii opiskelija.	☐
Määritä henkilötietojen **käsittelyperuste**. Opinnäytetöissä käsittelyperuste on tyypillisesti suostumus (pl. rekisteritutkimus ja pitkäaikaista aineiston arkistointia vaativa tutkimus).	☐
Tarkastuta tietosuojaseloste **ohjaavalla opettajalla**.	☐

Tutkimuslupahakemuksen täyttäminen

Tehtävä	**Hoidettu**
Varmista ohjaavalta **opettajalta**, että hakemuksesi liitteet ovat kunnossa ja saat hakea tutkimuslupaa.	☐
Noudata **kohdeorganisaation omia ohjeita** tutkimuslupahakemuksen täyttämisestä.	☐
Tutkimussuunnitelman tiivistelmästä selviää, **mitä** ja **miksi** opinnäytetyössä ollaan tekemässä ja millainen on **kohdeorganisaation rooli** opinnäytetyössä.	☐
Varmista, että hakemus ja sen liitteet ovat **yhdenmukaiset** eikä niiden välillä ole ristiriitaisuuksia.	☐

Tutkimusluvan saamisen jälkeen

Tutkimusluvan saamisen jälkeen opiskelija on yhteydessä kohdeorganisaation yhteyshenkilöön käynnistääkseen tutkimuksen.

Tehtävä	**Hoidettu**
Lue tutkimuslupapäätös ja mahdolliset lupaehdot huolellisesti ennen aineistonkeruun aloittamista.	☐
Toteuta aineistonkeruu hyväksytyn suunnitelman, lupapäätöksen ja liitteiden mukaisesti.	☐
Mikäli aineistonkeruussa tai opinnäytetyön toteutuksessa tulee **ongelmia**, ole yhteydessä ohjaavaan opettajaan ja kohdeorganisaation yhteyshenkilöön. Ohjeita saa myös organisaation tutkimuslupaneuvonnasta.	☐
Huolehdi opinnäytetyön aineiston tietoturvallisesta käsittelystä ja tietosuojasta koko tutkimuksen elinkaaren ajan. Aineistoon pääsevät käsiksi vain siihen oikeutetut henkilöt ja aineisto on asianmukaisesti suojattu esim. salasanoin.	☐

Huolehdi, ettei opinnäytetyön raportista voi **tunnistaa** yksittäistä henkilöä, perhettä, yksikköä tai muuta tahoa ilman asianmukaista perustetta ja lupaa.	☐
Hävitä, anonymisoi tai arkistoi aineisto tutkimussuunnitelman, tietosuojadokumenttien ja lupaehtojen mukaisesti.	☐
Lähetä valmis opinnäytetyö kohdeorganisaatiolle organisaation ohjeiden mukaisesti.	☐